

BRANISLAV JOBUS

ZBERNÝ DVOR

BRANISLAV JOBUS

ZBERNÝ
DVOR

BRANISLAV JOBUS

ZBERNÝ
DVOR

slovart

Text © Branislav Jobus 2019

Illustrations © Filip Horník 2019

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2019

Všetky práva vyhradené.

Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat'
ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami,
či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme
fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom
súčasného alebo budúceho informačného systému
a podobne bez predchádzajúceho písomného
súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-3916-1

Na tvorbe odborného obsahu tejto publikácie
spolupracovala organizácia zodpovednosti výrobcov
NATUR-PACK, ktorá toto dielo považuje za mimo-
riadny prínos v snahe zvyšovať citlivosť detí na témy
súvisiace s triedením a recykláciou odpadov, ako aj
s ochranou životného prostredia.

Odborná spolupráca: Mgr. Mária Ševčíková,
NATUR-PACK

www.naturpack.sk

AKO KOTÚČIK ZÁCHODOVÉHO PAPIERA POMOHL
NEŠŤASTNÉMU PATIZÓNOVI

7

AKO SA MÚDRY KOMPÓT OBETOVAL

17

AKO ČAJKA DESIBOLA PRETRIEDILA PAPIEROVÝ ODPAD

25

AKO SA NA ZBERNOM DVORE ZRODIL ODPADKOVÝ FANTÓM

36

AKO SA HLINÍKOVÉ PLECHOVKY ROZHODLI PREMENIŤ NA BICYKEL

45

AKO CELOFÁN S ALOBALOM IŠLI NA VANDROVKU

53

AKO POTÁPAČ DEMI ŽÓN ČISTIL VODNÚ NÁDRŽ

61

AKO LAPAJA JOACHIMA PREKYPELA
ODPADKOVÝ FANTÓM NAUČIL TRIEDIŤ ODPAD

71

AKO SA ODPADKOVÝ FANTÓM POKÚSIL ZAŠTOPKAŤ OZÓNOVÚ DIERU

79

AKO SA KRAVY NAUČILI FOTIŤ SELFÍČKA

87

AKO BOL KONEČNE NA ZBERNOM DVORE PORIADOK

95

AKO KOTÚČIK ZÁCHODOVÉHO PAPIERA POMOHOL NEŠŤASTNÉMU PATIZÓNVI

„Mamááá! Pomóóóc! Padol mi celý kotúčik toaletného papiera do záchoda!“ vykrikovala zúfalá Etela Surovinová, ktorá už vedela, že dnešný deň je „blbec“. Mala takú smolu, že pri splachovaní džugla laktom do kotúčika a ten čľupol do záchodovej misy. Lenže o chvíľu jej tam čľupol aj mobil, do ktorého si tŕkala, sediac na záchode, akoby mala kopu času, aj keď už o pár minút mala frčať do školy.

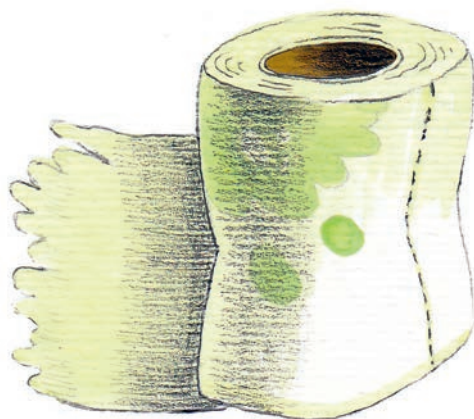
„Len ho pekne vyťahni a šmar do smetného koša. Čo ti mám na to povedať?!“ odvetila jej kričiac z kuchyne maminka Otília, ktorá v ten deň išla na pohovor do novej práce na zbernom dvore, kde hľadali sekretárku.

„Aj mobil mi tam spadol...“ takmer plačlivým hlasom zo seba vytlačila Etelka, snažiac sa končekmi

prstov so zvráštenou tvárou od nechutnosti vytiahnuť premočený toaletný papier a mobil, s ktorým sa už nikdy nebude dať telefonovať.

A tak aj mobil skončil v smetnom koši v kuchyni. Pre Etelku sa to vyhodením skončilo a považovala to za vyba-vené. Maminka Otília, inak celkom dobrá štramajzňa, vytiahla z koša v kuchyni igelitové vrece plné všakovakých odpadkov a po ceste na pohovor ho šmarila do obrovského čierneho kontajnera na ulici. V tom momente sa to skončilo aj pre ňu. Vyfintená a spokojná si vykračovala do zberného dvora na pohovor. Ani v najmenšom netušila, že smeti z jej kuchyne tam budú skôr ako ona. Totižto makač najväčšieho kalibru, šofér smetiarskeho auta, už o pár minút prevracal naplnený čierny kontajner do smetiarskeho auta, ktoré frčalo rovno do zberného dvora na triedenie a likvidáciu odpadu.

„Bože, čo len s nami bude? To je koniec, to je peklo. Úplné peklo! A tak som sa tešil, že si niečo užijem na svete, ale nebude zo mňa už nič. Úplne nový nepoužitý ma hodili do smetí. A ešte aj premočený. To je nesku- točné plytvanie!“ spustil lamentáciu kotúčik záchodového papiera, natriasajúc sa v obrovskom smetiarskom aute.

„A čo ja!? Čo mám hovoriť ja,“ pridala k zlej nálade prázdna konzerva z paštéty, ktorá viečkom nechtiac rezala ostatné smeti.

„Sme úplne nepotrebné smeti a toto je náš absolútny koniec!“ pridala sa do rozhovoru rúž, ktorý vyhodila Otilia, lebo sa jej už nepáčil, a tak si kúpila iný, podľa najnovšieho módného časopisu, ktorý sa už tiež točil v útrobach smetiarskeho auta.

„Ja som si aspoň užila, mala som zaujímavý život. Pochodila som kus zemegule, po rôznych plážach sveta. Môj majiteľ si však kúpil novú čiapku, tak som aj ja skončila tu,“ snažila sa ako-tak upokojiť a zmieriť so svojím koncom plátenná šiltovka, ktorá oproti ostatným mala fakt pestrý život.

„Ty si nejaký hnilý, keď sa ti nechce k tomu, čo sa deje, nič povedať,“ otočil sa kotúčik na patizón, ktorým v tejto ťažkej životnej situácii ani nepohlo.

„Veru, čo už mám robiť, vyrástol som na záhrade na čerstvom vzduchu, to bol život... až si ma kúpila v zelovoci Otília a zabudla ma dať do chladničky. Nuž začal som pomaly hniť, tak ma jednoducho vyhodila. Život je niekedy krutý,“ ledva zo seba vytlačil nahnitý patizón, ktorému teplo urýchlňovalo hnilobný proces.

„A taký som chcel byť na svete užitočný a nič z môjho snaženia nebolo. Zhodili ma omylom do záchoda a je koniec,“ zalamentoval kotúčik.

„Do čoho si sa to namočil?“ spýtal sa rúž, ktorý tiež ešte chcel nejakú ženu okrášliť, no nepodarilo sa mu to.

„Konzervička, skús prerezať igelitové vrece, v ktorom sa všetci hemžíme, možno sa nám podarí niečo vymyslieť!“ navrhol kotúčik, ktorý sa nechcel vzdať sna byť užitočný.

„Nedbám,“ odpovedala konzerva, „ale sľúbme si, že nech sa deje, čo sa deje, budeme si pomáhať, pokiaľ nám to bude umožnené, a zostaneme spolu až do...“

Radšej to nedopovedala. Všetkým bolo jasné, že do konca.

Nahnitý patizón aj kotúčik záchodového papiera prikývli a rúž sa dokonca usalašil v útrobach konzervy, akoby bol jej najlepší kamarát. Konzerva ostrým viečkom potiahla po tenkom igelitovom vreci a stalo sa niečo, čo si nevedeli predstaviť ani v tom najhoršom sne.

Ich nádeje na záchranu sa zhoršili, lebo igelitové vrece, ktoré ich ešte ako-tak držalo pohromade, po prezaní vysypalo všetok svoj obsah medzi ostatné smeti v obrovskom smetiarskom aute. Kamaráti sa začali doslova topiť v tisícoch ďalších odpadkov, s ktorými sa viezli do neznáma.

„Dnes už bolo toho naozaj dost!“ zahlásil Erik Klipsňa, šofér smetiarskeho auta, a potiahol pákou, ktorá spustila obrovský mechanizmus, vysypajúci všetky smeti na jednu veľkú kopu, ktorú zhŕňali traja zamestnanci zberného dvora na pásový dopravník. Ten pomalým chodom presúval smeti po obrovskej hale, v ktorej zamestnanci triedili odpad podľa materiálu na papier, železo, sklo, plasty, bioodpad, elektrozariadenia, baterky. Niektoré smeti a veci hodili na kôpku, nad ktorou bol nápis NEZARADENÉ.

„Aha, tam je Otília, ktorá ma kúpila a nechala zhnit!“ skonštatoval patizón, ležiac na pásovom dopravníku. Otília sa špacírovala s riaditeľom zberného dvora po areáli.

„Nuž, keď chcete robiť sekretárku, pani Otília, musíte poznať, ako to u nás funguje,“ ukazoval riaditeľ nádejnej sekretárke prevádzku.

Hral sa pred ňou na premúdneho, veľmi ho totiž bavilo, predvádzať svoje riadiace schopnosti.

„Poriadne robte, chlapi, neflákajte sa!“ hrešil svojich podriadených, aby ešte viac ukázal, ako mu ide šéfovanie. „A čo tu robí nahnitý patizón? Okamžite s ním na kôpku bioodpadu pred halou.“

Schytil nešťastný patizón a hodil ho tak silno, že letel rovno na kôpku bioodpadu. Našťastie pristál na kapustových listoch a nerozpleskol sa na kašu, aj keď sa mu trošku odlúpilo z nahnitej časti.

„Môj patizón, jéééj!“ prekvapene zhíkla Otília, vidiac vo vzduchu letieť zeleninu, ktorá ešte prednedávnom ležala u nej v kuchyni na stole.

„Nuž predpokladám, že doma odpad triedite! A teda viete aj to, že patizón ako aj iná zelenina alebo ovocie patria do biologicky rozložiteľného odpadu,“ machroval riaditeľ svojimi vedomosťami a čakal na reakciu budúcej sekretárky.

„Samozrejme, pán riaditeľ, ja aj moja dcéra sa snažíme triediť odpad do dokonalosti!“ zaklamala, ako to len šlo. Skôr jej robil problém pohľad na to, ako sa zamestnanci zberného dvora hrabú v rukaviciach v nekonečných kopách odpadu.

Po fajronte, keď konečne ustal pracovný ruch, zostala v celom areáli iba jedna osoba. Bol to vrátnik, ktorý väčšinou vo svojej malej vrátnici pri vstupe do zberného dvora počúval rádio.

„Kam hodili nášho kamaráta patizóna? Na ktorú kopu?“ začal pátrať kotúčik záchodového papiera, rozhlíadnuc sa po hale, v ktorej sa separoval odpad, či náhodou nezazrie svojich kamarátov, s ktorými si dali sľub, že si budú pomáhať, pokiaľ budú vládať. Predsa chceli byť ešte na tomto svete nejako užitoční. Tak sa začal kotúčik kotúľať a predierať z obrovskej kopy papiera ku kovovému odpadu, kde hľadal kamošku konzervu, aby sa jej spýtal, či nevie, kam vyhodili patizón.

„Nuž, triedia nás podľa materiálov. Čo s nami bude ďalej, nikto nevie. Myslíme si, že je to náš koniec. Patizón zaradili do bioodpadu, musí byť na dvore,“ odpovedala konzerva, v ktorej sa stále skrýval rúž. Patril medzi plasty, ale zamestnanci si ho nevšimli.

„Podme za patizónom! Pomôžeme mu uľahčiť posledné chvíle života! Slúbili sme si, že si budeme pomáhať!“ pripomenul kotúčik konzerve.

Podvečerný pokoj narušili čajky, ktoré začali cez otvorené okno haly robiť pravidelné nálety s nádejou, že niečo v odpade nájdu.

„Poprosme čajky, možno nás prenesú za patizónom!“ nevzdával sa kotúčik pri kope netriedeného odpadu, kde ležala pohodená šiltovka. Tá hneď poprosila čajku, aby ich preniesla na dvor.

Čajka súhlasila a kotúčik, konzervu s rúžom a šiltovku preniesla cez otvorené okno ku kope bioodpadu. Kotúčik jej na znak vďaky odmotal kus papiera.

Nešťastný patizón ležal odovzdane na kapustových listoch.

„Aha, tam je náš kamarát!“ vykrikla šiltovka a pokračovala: „Júj, svieti naň slnko, prikryjem ho a spomalím mu hnilobný proces.“

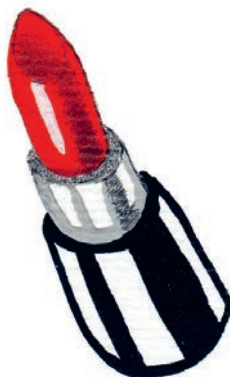
Konzerva sa k nej razom pridala: „Počkaj, najprv mu ostrým viečkom odrežem hnilobu.“

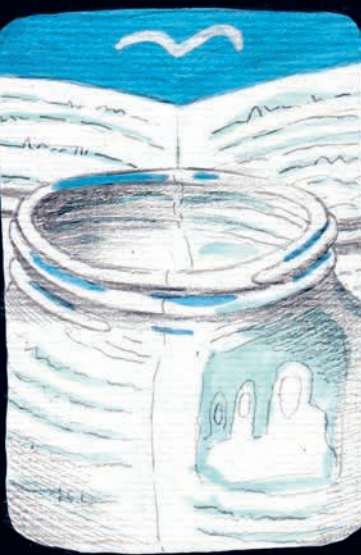
„A ja mu ranku omotám záchodovým papierom,“ pridala sa kotúčik.

Nuž netrvalo dlho a kamaráti z koša, o ktorých už nikto nestál, sa stali zase užitočnými.

Dokonca rúž namaľoval patizónu očká, noštek aj ústa, aby lepšie vyzeral.

Z nešťastného patizóna sa zrazu stal veselý patizón, pretože mal po svojom boku dobrých priateľov. Všetci zamávali odlietajúcej čajke, pyšnej na svoj vejúci šál zo záchodového papiera.

AKO SA MÚDRY KOMPÓT OBETOVAL

V blízkosti bioodpadu v sektore, kde sa vyhadzujú použité chladničky a televízory, bol vyhodенý päťlitrový marhuľový kompót, ktorý si už niekoľko dní v tom neporiadku nikto nevšímal.

„Asi je nezaradený!“ mudroval kotúčik papiera.

Rúž trčiaci z útrobov vylízanej paštétovej konzervy s úplnou istotou dodal: „Keď sa minie jeho obsah, zaradia ho. Pôjde do skla, fešáček.“

Deň ubehol skrývaním sa medzi vyhodенými chladničkami a konečne po fajronte, keď zberný dvor opustili zamestnanci, prileteli čajky na pravidelné prehrabávanie v nových odpadkoch. Samozrejme, kamoška čajka ich prišla pozrieť, stále hrdá na svoj papierový šál omotaný okolo krku.

„Čaute, volám sa Desibola. Čo nové priviezli? Je do čoho dobnúť?“ riešila svoj najväčší problém, keď zrazu

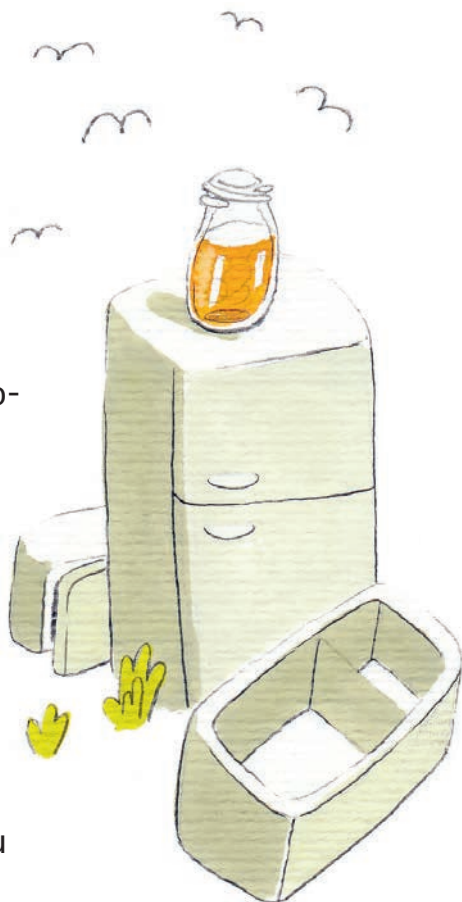
zbadala neďaleko na zemi ležať marhuľový kompót. Dvakrát mávla krídlami a už aj bola pri päťlitrovom pohári plnom dobroty.

„Rada by som si z teba uchlipla. Čo ty na to?“ dala sa do rozhovoru s kompótom.

„Pichni do môjho viečka zobáčikom, nech sa mi ulávi, lebo som akýsi nafúknutý po tom dátume spotreby. Opatrne s mojím obsahom, aby ťa neprehnalo. Ale ako sa tak pozerám, si dobre pripravená, keď okolo krku nosíš záchodový papier.“

„No dovol! To je môj nový šál!“ pyšne sa zastala svojho módného doplnku Desibola, lebo sa jej to dosť dotklo, a zobákom švihla takú šupu do viečka zaváraninového pohára, až to zasyčalo a časť sladkej dobroty vystrekla na povrch.

„To je úľava, ďakujem, čajka. Mám pre teba návrh. Rád by som sa dozvedel, čo sa s nami bude diať na onom svete, či ako to nazvať. Zvážajú nás sem, triedia... ale čo potom?!“ nahlas uvažoval kompót a pokračoval: „Prosím ťa, čo keby si mi nosila noviny a časopisy z obrovskej

kopy papiera. Možno sa dozviem niečo o tom, ako to funguje ďalej po vytriedení odpadu. A, samozrejme, za každé prečítané noviny, na ktorých by si mi zobáčikom listy prehŕňala, by som ti dal zo mňa uchlipnúť. A keď zostanem prázdny, prenesieš ma na sklenenú kôpku. Pokiaľ je vo mne kompót, patrím do nezaradeného odpadu. Čo ty na to?"

